Lietas Nr.C77845622
Lietas arhīva Nr.C-04551-23/75
ECLI:LV:RPT:2023:0328.C77845622.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023.gada 28.martā

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnese A.Kraukle
rakstveida procesā izskatīja civillietu ERGO Insurance SE Latvijas filiāles vienkāršotās procedūras prasībā pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas pilsētas tiesā 2022.gada 24.augustā saņemts prasītājas ERGO Insurance SE Latvijas filiāles vienkāršotās procedūras prasības pieteikums pret atbildētāju SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu (nekustamais īpašums /adrese/, izmaksu lieta Nr.95067).

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas zaudējumus 769,14 *euro* un samaksāto valsts nodevu 115,37 *euro*, nosakot prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6% gadā no nenomaksātā parāda summas.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1770., 1773., 1775., 1779.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunktu, Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu, Ministru kabineta noteikumiem Nr.907. un Ministru kabineta noteikumiem Nr.408.

Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.

[1.1] 2021.gada 15.martā ticis saliets AS „SEB banka" piederošais un prasītājas apdrošinātais dzīvokļa īpašums /adrese/. Atbildētāja sastādījusi aktu par konstatētajiem bojājumiem, kurā konstatēts, ka bojājumi radušies sakarā ar to, ka tecēja lietus ūdens kanalizācijas caurule bēniņos, kā rezultātā tika saliets dzīvoklis /numurs/. 2021.gada 15.martā. veikta bojātā posma nomaiņa.

[1.2] Kopējais noplūdes rezultātā nodarīto zaudējumu apmērs saskaņā ar sastādīto tāmi ir 1540,55 *euro*.

[1.3] Prasītāja izmaksājusi apdrošinājuma ņēmējam /pers. B/ apdrošināšanas atlīdzību 769,14 *euro*.

[1.4] Ņemot vērā, ka atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece nebija pienācīgi sekojusi dzīvojamās mājas komunikāciju tehniskajam stāvoklim, nebija pastāvīgi apsekojusi inženiertehniskās komunikācijas, kā arī nebija plānojusi to kārtējo remontu un nodrošinājusi finansējumu, iekļaujot plānotos izdevumus apsaimniekošanas maksā, prasītājas ieskatā atbildētāja pilnībā atbild par notikušo ūdens noplūdi un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem.

[1.5] Prasītāja 2021.gada 9.novembrī uz atbildētājas juridisko adresi nosūtīja vēstuli, pieprasot regresa kārtībā atlīdzināt zaudējumus izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā, taču atbildētāja norādīja, ka tā nav vainojama notikušajā negadījumā.

[2] Tiesā 2022.gada 19.oktobrī tika saņemts atbildētājas SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" rakstveida paskaidrojums par celto prasību, kurā norādīts, ka atbildētāja neatzīst prasību tālāk minēto apsvērumu dēļ.

[2.1] Prasītājas iesniegtā tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", jo tā nesatur visus nepieciešamos rekvizītus, līdz ar to tai nav juridiskā spēka un tā nav saistoša citām personām.

Prasības pieteikumā nepilnīgi norādīts saliešanas iemesls, dzīvokļu īpašnieku kopība nebija pieņēmusi lēmumu par finansējuma nodrošināšanu, nav ziņas par pirms appludināšanas remonta (dzīvokļa stāvokļa) vērtību, par pēc appludināšanas remonta paveikšanas faktu un sastādītā tāme nav saskaņota ar atbildētāju.

[2.2] Ņemot vērā to, ka lietus kanalizācijas caurules ir dzīvojamās mājas kopīpašumā esošā daļā, par tās pienācīgu uzturēšanu atbildīga ir dzīvokļu īpašnieku kopība.

[2.3]Atbildētāja uzskata, ka prasītāja, atsaucoties uz neatļauto darbību (bezdarbību) no atbildētājas puses, tikai pēc īpašnieka iesniegumа, nepārliecinoties vai remonts ir paveikts, izmaksājot tam atlīdzību, ļoti paviršī izvērtēja pieprasīta zaudējuma nodarīšanas apstākļus un atlīdzinājuma apmēru, turklāt vispār nevērtējot zaudējumu vērtējuma samērojamību ar priekšmeta vērtību zaudējuma nodarīšanas laikā. Turklāt zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, salīdzinot ar 2021.gada 25.marta aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, ievērojot to, ka bojājumi aktā netika konstatēti.

[2.4] Atbildētāja ir izpildījusi savas likumiskas un līgumiskas saistības, no atbildētājas puses nav bijusi prettiesīga darbība vai bezdarbība. Atbildētāja 2022.gada 16.martā (tā norādīts atbildētājas paskaidrojumā) sastādīja aktu par dzīvojamas mājas vizuālo apsekošanu, no kura izriet, ka lietus kanalizācijas sistēma ir apmierinošā stāvoklī, tai nav bojājumu, kuru novēršanai nepieciešams ārpuskārtas remonts, tai nav iestājies vidējais kalpošanas ilgums, tādēļ tā nav iekļauta remontdarbu plānā. Atbildētāja regulāri ir apsekojusi dzīvojamo ēku, pildot Ministru kabineta 2010.gada 29.septembra noteikumus Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.[1].,6.,13. un 13.[1] punktu.

[2.5] Atbildētāja 2012.gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumus (plānus) 2013.-2021.gadiem, informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par minēto un citu komunikāciju vidējā kalpošanas ilguma iestāšanos un nepieciešamību tās nomainīt. Māja nodota ekspluatācijā 1986.gadā. Mājā pirms šīs komunikācijas nomaiņas, bija/ir citi vairāk svarīgie darbi, kuru risināšanai dzīvojamās mājas kopība deva priekšroku.

Kopība likumā noteiktajā kartībā nepieņēma lēmumu par finansējuma nodrošināšanu. Turklāt atbildētāja ir pašvaldības (piespiedu) pārvaldnieks un tai nav tiesību brīvi veikt kārtējo remontu vai atteikties no mājas apsaimniekošanas, ja kopība nenodrošina finansējumu.

[2.6] 2013.gada un turpmāk dzīvojamai mājai /adrese/ nepieciešamo remonta darbu apkopojumā (plānos) tika norādīts uz lietus kanalizācijas

sistēmas nomaiņu, tādēļ atbildētāja uzskata, ka par radītiem zaudējumiem atbildību nenes, jo saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 3.panta otrās daļas 2.punktu dzīvokļa īpašnieks atbild par dzīvokļa īpašumā ietilpstošo komunikāciju tehnisko stāvokli. Konkrētajā situācijā kanalizācijas sistēma kā māju apkalpojošā inženierkomunikāciju sistēmas ir kopīpašumā esošā dzīvojamās mājas daļa, tāpēc par to atbildīgi mājas kopīpašnieki.

[2.7] Lietas materiālos nav neviena pierādījuma tam, ka atbildētāja būtu pieļāvusi jebkādu darbību, kas būtu par pamatu notikušajam kanalizācijas atzara bojājumam, vai gluži pretēji bezdarbību, kur pie pastāvošajiem apstākļiem, ja būtu zināms par draudošo bojājumu atbildētājas kompetences ietvaros nebūtu rīkojies un draudošo bojājumu novērsis.

Atbildētāja ir veikusi nepieciešamās darbības un informējusi kopīpašniekus par nepieciešamajiem remontdarbiem, bet kopīpašnieki nav pieņēmuši dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, uz kura pamata pārvaldnieks būtu varējis veikt lietus kanalizācijas stāvvada ieplānotu nomaiņu un nodrošinājuši attiecīgu finansējumu. Neviens normatīvais akts neparedz piespiedu pārvaldniekam pienākumu pašam sasaukt dzīvokļu īpašnieku kopsapulci lēmumu pieņemšanai vai nodrošināt finansējumu.

Atbildētāja darbība (bezdarbība) nav cēloniskā sakarā ar prasītājam nodarītajiem zaudējumiem, jo tie nav radušies tiešā cēloņsakarībā ar atbildētāja rīcību.

[2.8] Aktā konstatēts, ka „tecēja lietus kanalizācijas caurule bēniņos. Dzīvoklis Covid-19 dēļ nav apsekots". Dzīvokļa īpašnieks aktu nav apstrīdējis. Šāds tecējums nevar izveidoties pārvaldnieka darbības vai bezdarbības dēļ. Ministru kabineta noteikumu Nr.907 (iepriekšējā un aktuālā redakcijā) „Noteikumi par dzīvojamās apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" 3.punkts noteic, ka vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt.

[2.9] Atbildētāja uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi remontdarbu paveikšanas faktu un zaudējumu atlīdzības prasījumu. Prasītāja nav pierādījusi atbildētājas prettiesisku rīcību vai bezdarbību, zaudējumu esamību un apmēru, cēloņsakarību starp prettiesisku rīcību, līdz ar to prasība ir noraidāma pilnā apmērā.

[3] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, ja tiesa neizskata vienkāršotās procedūras lietu tiesas sēdē saskaņā ar šā likuma 250.^{26} pantu, lietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt saīsinātā sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. [..]

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} panta pirmo daļu tiesa, ievērojot šajā nodaļā paredzētos izņēmumus, iztiesā lietu tiesas sēdē, ja ir saņemts puses pamatots lūgums un tiesa atzīst par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Tiesa var lietu iztiesāt tiesas sēdē arī pēc savas iniciatīvas. Ja tiesa atsaka lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, to norāda spriedumā.

Atbildētāja pieteikusi lūgumu iztiesāt lietu tiesas sēdē, norādot, ka, atbildētājas ieskatā, tiesa nevarēs objektīvi un vispusīgi izskatīt lietu, ja nenotiks lietas dalībnieku sacīkste mutvārdu procesā atbilstoši Civilprocesa likuma 10.pantam.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja ir iesniegusi tiesā rakstveida paskaidrojumu, kurā izklāstīti tās argumenti un iebildumi pret celto prasību, tiesa atzina par pietiekamiem lietas izskatīšanai prasības pieteikumā ietvertos prasītājas paskaidrojumus un iesniegtos pierādījumus, kā arī atbildētājas rakstveida paskaidrojumu un iesniegtos pierādījumus, un līdz ar to neuzskatīja par nepieciešamu un lietderīgu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Turklāt tiesa uzskata, ka rakstveida process neierobežo pušu sacīksti, kā arī nemazina tiesas spēju pilnīgi, vispusīgi un objektīvi izšķirt pušu strīdu pēc būtības.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu pusēm ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesei.

2023.gada 6.janvārī tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu pusēm paziņoja par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas nolēmuma pieejamības datumu 2023.gada 28.martā.

2023.gada 28.martā civillietā tika pasludināts saīsinātais spriedums, bet 2023.gada 6.aprīlī tiesā tika saņemts atbildētājas SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" sprieduma sastādīšanas lūgums.

Motīvu daļa

[4] Tiesa, izvērtējusi prasības pieteikumā un atbildētājas paskaidrojumā norādītos apstākļus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[5] No lietas materiālos esošās privātīpašuma apdrošināšanas polises Nr.331605073 kopijas redzams, ka /pers. B/ apdrošināja AS „SEB banka" piederošo dzīvokli /adrese/, ERGO Insurance SE Latvijas filiālē. Polises Nr.331605073 darbības termiņš bija no 2020.gada 11.oktobra līdz 2021.gada 10.oktobrim.

No lietas materiālos esošās SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 25.marta akta Nr.1-8/7650 kopijas izriet, ka saliešana dzīvoklī /adrese/ notikusi dēļ iekšējās lietus ūdens novadīšanas sistēmas bojājumiem bēniņos, proti, tecēja lietus kanalizācijas caurule bēniņos, kā rezultātā tika saliets dzīvoklis /numurs/.

Savukārt no prasītājas 2021.gada 18.marta apskates akta Nr.95067 kopijas izriet, ka saliešana minētajā dzīvoklī notikusi 2021.gada 15.martā, radot gaiteņa griestu apdares materiālu bojājumus 2 m^2 platībā, sienu apdares materiālu bojājumus 2 m^2 platībā, durvju ailes un koka durvju bojājumus. Gaiteņa kopējā platība norādīta 6,3 m^2.

Lietā nav strīda par to, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā, 2021.gada 15.martā, notika apdrošinātā nekustamā īpašuma nopludināšana.

No prasītājas iesniegtās 2021.gada 19.marta tāmes Nr.E-19032021-83 telpu atjaunošanas darbiem apdrošināšanas lietā Nr.95067, kuru sastādīja SIA „LV GROUP", izriet, ka dzīvokļa īpašumam /adrese/ nepieciešamo remonta darbu kopējās izmaksas veido 1540,55 *euro*, no kurām tiešās izmaksas ir 909,14 *euro*.

Saskaņā ar prasītājas 2021.gada 13.aprīļa lēmumu atlīdzību lietā Nr.95067 un lietā esošo maksājuma dokumentu Nr.I625056 prasītāja apdrošinājuma ņēmējam, atskaitot apdrošināšanas polisē Nr.331605073 noteikto pašrisku 140 *euro*, 2021.gada 14.aprīlī izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 769,14 *euro*, kuru šobrīd kā zaudējumus līdz piedzīt no atbildētājas.

[6] Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu ar zaudējumiem jāsaprot katrs mantiski vērtējams pametums, saskaņā ar Civillikuma 1771. pantu zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai nu tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu, savukārt saskaņā ar Civillikuma 1772. pantu jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums. Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 2.aprīļa spriedums lietā Nr.SKC143/2008*).

Saskaņā ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.panta pirmo daļu apdrošinātājam, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, ir subrogācijas tiesība, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Lietā nav strīda par to, ka atbildētāja ir dzīvojamās mājas /adrese/ apsaimniekotāja. Nodibināts, ka prasītāja cēlusi prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, kas radušies sakarā ar atbildētājas kā nama apsaimniekotājas pienākumu nepienācīgu pildīšanu.

[7] Lietā faktiski pastāv strīds par to, vai prasītājai ir radušies zaudējumi atbildētājas kā dzīvojamās mājas pārvaldnieces prettiesiski vainojamas rīcības (konkrētajā gadījumā bezdarbības) dēļ un par prasītājai atlīdzināmo zaudējumu apmēru.

[7.1] Atbildētāja uzskata, ka, informējot dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību nodrošināt komunikāciju nomaiņai, tajā skaitā lietus kanalizācijas sistēmas nomaiņai nepieciešamo finansējumu, ir veikusi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā noteiktās darbības dzīvojamo māju apsaimniekošanā, bet lietus kanalizācijas caurules plīsums noticis pašu dzīvokļu īpašnieku bezdarbības rezultātā, laikus nepieņemot dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu par kopīpašumā esošās komunikācijas nomaiņu. Turklāt dzīvokļu īpašnieku kopībai ir bijuši citi darbi, kuru izpildei kopība pieņēmusi vairākus lēmumus.

[7.2] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas principus, dzīvojamo māju pārvaldīšanas procesā iesaistīto personu savstarpējās attiecības, tiesības, pienākumus un atbildību, kā arī valsts un pašvaldības kompetenci šajā jomā regulē Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās. Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu par obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā, ar to saprotot dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunktam, kā arī Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 „Noteikumi par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajām prasībām" (turpmāk — Ministru kabineta noteikumi Nr.907) 6.punkta un 13.punkta 13.3 apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei divas reizes gadā bija obligāti jāveic inženierkomunikāciju vizuālā pārbaude kanalizācijas sistēmai.

No atbildētājas paskaidrojumam pievienotā atbildētājas 2021.gada 16.marta akta par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr.8.2.2-5/6324 redzams, ka atbildētāja 2021.gada 16.martā apsekojusi dzīvojamo māju /adrese/ un konstatējusi, ka lietus ūdens kanalizācijas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī un defekti tiem nav konstatēti.

Lai gan no atbildētājas paskaidrojumam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka atbildētāja 2021.gadā vienu reizi ir veikusi dzīvojamās mājas /adrese/ vizuālo apsekošanu, tiesa konstatē, ka minētais akts ir sastādīts pēc saliešanas gadījuma. Turklāt no atbildētājas 2021.gada 25.marta akta Nr.1-8/7650 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem izriet, ka 2021.gada 15.martā, proti, vienu dienu pirms dzīvojamās mājas vizuālā apsekošanas, mājas bēniņos tika veikta lietus kanalizācijas caurules bojātā posma nomaiņa. Līdz ar to tiesa secina, ka 2021.gada 16.marta akts par dzīvojamās mājas vizuālo apsekošanu Nr.8.2.2-5/6324 atspoguļo lietus kanalizācijas stāvvada stāvokli pēc negadījuma un bojātā posma nomaiņas, nevis pirms dzīvokļa appludināšanas.

Tādējādi tiesa konstatē, ka lietā iesniegtie pierādījumi neapstiprina atbildētājas rakstveida paskaidrojumos pausto apgalvojumu, ka atbildētāja ir pildījusi Ministru kabineta noteikumos Nr.907 paredzēto pienākumu apsekot dzīvojamās mājas inženierkomunikācijas, lai novērstu iespējamo kaitējumu.

[7.3] No lietā esošajiem dokumentiem konstatējams, ka dzīvojamā māja /adrese/ nodota ekspluatācijā 1986.gadā un dzīvokļa īpašuma /adrese/ saliešanas brīdī lietus kanalizācijas stāvvadu ekspluatācijas termiņš nebija beidzies.

Atbildētājas paskaidrojumos norādīts, ka 2012.gada oktobrī un turpmāk, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumu 2013.-2021.gadiem, atbildētāja informēja dzīvojamās mājas iedzīvotājus par komunikāciju vidējā kalpošanas ilguma iestāšanos un nepieciešamību tās nomainīt, taču kopīpašnieki nav pieņēmuši dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, uz kura pamata atbildētāja varēja veikt lietus kanalizācijas sistēmas ieplānotu nomaiņu.

Vienlaikus tiesa konstatē, ka lietas materiālos neatrodas pierādījumi, ka atbildētāja līdz 2021.gadam būtu plānojusi lietus kanalizācijas sistēmas remonta darbu veikšanu, būtu par tiem informējusi dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopību, kā arī būtu noteikusi aptuvenās šādu remonta darbu izmaksas, lai pareizi noteiktu arī ar dzīvojamās mājas uzturēšanu saistītās izmaksas un aprēķinātu maksu par pārvaldīšanas pakalpojumu nākamajam kalendāra gadam (Ministru kabineta 2017.gada 11.jūlija noteikumu Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" 2.punkts).

Atbildētājas paskaidrojumam pievienotajos dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumos 2013.-2017.gadam un dzīvojamās mājas uzturēšanas darbu plānos 2018.- 2021.gadam atbildētāja nav iekļāvusi lietus kanalizācijas sistēmas nomaiņas nepieciešamību, tādējādi informējot dzīvojamās mājas iedzīvotājus par nepieciešamību nomainīt inženierkomunikācijas un nepieciešamā finansējuma apmēru, aicinot dzīvokļu īpašniekus pieņemt lēmumu par finansējuma nodrošināšanu.

Ņemot vērā to, ka atbildētāja lietā nav iesniegusi pierādījumus par lietus kanalizācijas sistēmas stāvokli pirms saliešanas gadījuma, kas ļautu secināt par to patieso vizuālo un tehnisko stāvokli, kopsakarā ar to, ka par lietus kanalizācijas sistēmas nomaiņas nepieciešamību atbildētājai bija zināms jau kopš 2012.gada, tas ir deviņus gadus pirms saliešanas gadījuma, tiesa secina, ka atbildētāja nebija veikusi obligāti veicamās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, nepieļaujot nolietoto inženierkomunikāciju bojājumu un avārijas situācijas rašanos, jo lietā ir pierādīts, ka lietus kanalizācijas sistēmas caurulē bojājums ir noticis, neskatoties uz to, ka tās ekspluatācijas termiņš nebija beidzies.

[7.4] Noteikumu Nr. 907 4.1. un 17.15. punkts, iztulkojot minētās normas kopsakarā, ļauj secināt, ka inženierkomunikāciju nolietojuma gadījumā jāveic ārpuskārtas remonts konstatēto bojājumu savlaicīgai novēršanai. Lēmumu par ārpuskārtas remontu pieņem pārvaldītājs (15.1. punkts), par kādu atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 1. panta 3. punktam atzīstams dzīvojamās mājas īpašnieks vai pārvaldnieks, kas ir tam pilnvarots.

Tiesa atzīst par nepamatotu atbildētājas viedokli, ka tikai uz dzīvokļu īpašniekiem gulstas pienākums rūpēties par dzīvokļa un kopīpašumā esošās mājas daļas lietošanas īpašību saglabāšanu. Lai gan tiesa piekrīt, ka dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums rūpēties par dzīvokļa un kopīpašumā esošās mājas daļas lietošanas īpašību saglabāšanu, tas, ka dzīvokļu īpašnieki nav noslēguši pārvaldīšanas līgumu, nav pamats atbrīvot atbildētāju no atbildības par nepienācīgas pārvaldīšanas rezultātā radītajiem zaudējumiem, jo likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septītā daļa noteic, ka [..] pašvaldības pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai.

Šobrīd pārvaldīšanas pienākums ir atbildētājai, tāpēc tiesas pienākums ir pārbaudīt, vai atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei bija pienākums laikus novērst lietus kanalizācijas sistēmas bojājumu, veicot ārpuskārtas remontu.

[7.5] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 10.panta trešajā daļā un Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 2.punktā ietverts vispārīgs noteikums, ka pārvaldīšanas uzdevuma izpildei nepieciešamo finansējumu nodrošina dzīvokļa īpašnieks. Tomēr nedz minētajos likumos, nedz MK noteikumos Nr.907 nav reglamentēta pārvaldnieka rīcība gadījumā, kad, no vienas puses, konstatēti dzīvojamās mājas un tajā esošo iekārtu vai inženierkomunikāciju bojājumi, kas rada būtisku apdraudējumu, tādējādi prasot ātras un efektīvas darbības, lai avārijas situācija tiktu novērsta, bet, no otras puses, šādu ārpuskārtas remontdarbu veikšanai trūkst finansiālā nodrošinājuma. *(Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta*

2016.gada 9.novembra spriedums lietā Nr.SKC-264/2016).

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā piemērojams Ministru kabineta 2017.gada 21.jūlija noteikumu Nr.408 „Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.408) 2.punkts, kas reglamentē kārtību, kādā pārvaldnieks, t.i., atbildētāja, balstoties uz dzīvojamās mājas tehniskās apsekošanas rezultātā iegūto informāciju, noteic ar dzīvojamās mājas uzturēšanu saistītās izmaksas un aprēķina maksu par pārvaldīšanas pakalpojumiem nākamajam kalendāra gadam.

Tiesa atzīst par nepamatotiem atbildētājas iebildumus par to, ka lietus kanalizācijas sistēmas nomaiņai nebija pamata, jo dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki nepieņēma attiecīgu lēmumu un nenodrošināja attiecīgu finansējumu, sakarā ar ko atbildētāja nevar nest atbildību par sekām, kas iestājas inženierkomunikāciju avārijas gadījumā.

Kā izriet no Ministru kabineta noteikumiem Nr.408, tajos regulēta pārvaldnieka aprēķinātās pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas saskaņošanas ar dzīvokļu īpašniekiem procedūra, nevis lēmuma par uzkrājumu veidošanu pieņemšanas kārtība. Prasība vērsta uz to, lai noskaidrotu, vai nolietotā lietus kanalizācijas sistēmas maiņa bija atbildētājas obligāti veicama pārvaldīšanas darbība, ja dzīvokļu īpašnieki par to nav lēmuši un nav veikuši apsaimniekošanas uzkrājumus, tai skaitā lietus kanalizācijas sistēmas nomaiņai.

Ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts. Tiesa atzīst, ka fakts, ka dzīvojamās mājas lietus kanalizācijas sistēmas caurulē radās bojājumi, pats par sevi liecina, ka dzīvojamā mājā jau pirms saliešanas gadījuma pastāvēja apstākļi, kas varēja radīt bojājumus, un ko atbildētāja būtu varējusi novērst, ja dzīvojamā māja tiktu vizuāli apsekota normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, līdz ar ko dzīvojamās mājas pārvaldnieks būtu varējis veikt pasākumus lietus kanalizācijas sistēmas remontam vai nomaiņai.

Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.408 21.punktam, ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības papildus noteiktajiem pārvaldīšanas maksājumiem pieprasīt un dzīvokļu īpašniekiem ir pienākums segt par ārpuskārtas remontu iztērētos līdzekļus. No minēto noteikumu tvēruma, neizriet nedz tas, ka jautājuma par avārijas situācijas novēršanu izlemšana ietilpst vienīgi dzīvokļu īpašnieku ekskluzīvā kompetencē, nedz arī tas, ka ārpuskārtas remonta neveikšanu attaisnotu līdzekļu trūkums.

Nav pamatoti atbildētājas iebildumi par to, ka, informējot dzīvokļu īpašniekus par komunikāciju nolietojumu, atbildētāja izpildījusi Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumā noteiktos pārvaldītāja pienākumus. Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likums neparedz dzīvokļu īpašnieku brīdināšanu par komunikāciju tehnisko stāvokli. Savukārt Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 14. panta trešajā daļā noteiktais pienākums rakstveidā brīdināt dzīvojamās mājas īpašnieku par nepieciešamajiem steidzami veicamajiem pasākumiem dzīvojamās mājas pasargāšanai no bojāejas, sabrukuma vai izpostījuma, nav attiecināms uz brīdināšanu par komunikāciju tehnisko stāvokli.

Tādējādi tiesa atzīst ka atbildētājas paskaidrojumos norādītie apstākļi par dzīvokļu īpašnieku iniciatīvas un papildu finansējuma trūkumu neattaisno atbildētājas bezdarbību.

Turklāt no lietas materiāliem neizriet, ka piekļuve dzīvojamās mājas /adrese/ esošajai lietus kanalizācijas sistēmai bēniņos būves tehniskā risinājuma dēļ nav bijusi iespējama, kā dēļ atbildētājai atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr.907 3.punktam būtu atļauts to vizuāli neapskatīt.

[7.6] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.panta otrās daļas 1.punkta „d" apakšpunkts paredz pārvaldītāja pienākumu komunikāciju remontdarbus veikt kā ārpuskārtas remontu, neatkarīgi no tā, vai dzīvokļu īpašnieki par to ir vai nav lēmuši.

Atbildētāja, apsaimniekojot konkrēto nekustamo īpašumu, savus pienākumus veikusi tikai formāli, nepievēršot lielāku rūpību savu pienākumu pildīšanai, no kā izriet, ka atbildētājas bezdarbība ir pierādīta. Atbildētājai, rīkojoties pēc labākās gribas un kā krietnai saimniecei, tas ir, veicot mājas komunikāciju apsekošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, tehniskās apkopes un kārtējos nepieciešamos remontdarbus, būtu bijušas visas iespējas nepieļaut un savlaicīgi novērst lietā pierādīto lietus kanalizācijas sistēmas bojājumu.

[8] No atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem izriet, ka zaudējumu atlīdzības summa ir nesamērīgi liela, ievērojot to, ka 2021.gada 25.marta aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem nav konstatēts neviens bojājums.

Lietas materiālos esošajā SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 25.marta aktā par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem /adrese/ Nr.1-8/7650 norādīts, ka, pamatojoties uz „Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma" 1., 2.pantu, Ministru kabineta 2020.gada 6.jūnija noteikumu Nr.360 „Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai" 10.punktu, lai mazinātu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" darbinieku un klientu veselības apdraudējumu, personāla apdraudējuma veicot darba pienākumus inficēties ar Covid-19, akts tiek sastādīts par fakta konstatāciju, bez norādītajiem bojājumiem neapsekojot īpašumu". Aktā apliecināts, ka bojājumus izraisījusi tekoša lietus kanalizācijas caurule bēniņos.

Aktu parakstījis /nosaukums/ /amats/ /pers. I/. No lietas materiāliem neizriet, ka akts būtu apstrīdēts.

Tādējādi tiesa atzīst, ka ar SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" 2021.gada 25.marta aktu par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem /adrese/ Nr.1-8/7650 pierādīts, ka dzīvokļa īpašuma /adrese/ bojājumi radušies dēļ plīsuma iekšējās lietus ūdens novadīšanas sistēmā bēniņos, līdz ar ko dzīvokļa īpašums /adrese/ ticis nopludināts.

Tāpat tiesa uzskata, ka situācija, kurā atbildētāja izvairītos no zaudējumu segšanas pienākuma tikai tāpēc, ka pati nav apsekojusi salieto objektu un nav konstatējusi konkrētus bojājumus, nav atbilstoša taisnīguma principam.

[9] Senāts ir atzinis, ka naudas līdzekļi, kas nepieciešami iepriekšējā mantiskā stāvokļa atjaunošanai, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis cietušā esošās mantas samazinājums, proti, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā. Tāpēc, apstāklim, vai norādītais stāvoklis reāli ir ticis atjaunots, cietušajam veicot attiecīgus mantiskus ieguldījumus, nav izšķirošas nozīmes, un tas nevar būt pamats tiesību aizskārēja atbrīvošanai no civiltiesiskās atbildības jeb zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 7.jūnija sprieduma lietā Nr.SKC–7/2016 11.2.2.punkts*).

Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums. Tādēļ vērtējot to, kādā apmērā atlīdzināmi zaudējumi, ir ņemams vērā tas, cik naudas līdzekļi ir ieguldāmi nepieciešamajos remontdarbos, lai atjaunotu dzīvokli tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms saliešanas.

Šī sprieduma 8.punktā tiesa ir konstatējusi, ka dzīvoklim saliešanas gadījums ir radījis bojājumus. Prasītājas pārstāve /pers. J/ 2021.gada 18.martā klātienē apsekoja bojāto nekustamo īpašumu un konstatēja kādā apjomā dzīvokļa īpašumā ir nodarīti bojājumi, Lietā ir iesniegta tāme, kas kalpoja par pamatu prasītājai noteikt apdrošinājuma ņēmējam izmaksājamo naudas summu. Tiesai nav pamata apšaubīt tāmē veikto materiālu un nepieciešamā darba aprēķinu, lai atjaunotu dzīvokli tādā stāvoklī, kāds tas bija pirms tā saliešana, jo tāmē norādītās pozīcijas sakrīt ar prasītājas pārstāves apskates aktā konstatētajiem un norādītajiem bojājumiem dzīvokļa īpašumā /adrese/. Atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 42.panta pirmajai daļai saskaņā ar kompensācijas principu izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus. Līdz ar to apdrošinātājs, sastādot tāmi, nav ieinteresēts palielināt pats savu izmaksu apmēru, kuru atlīdzības perspektīva apdrošināšanas atlīdzības izmaksas brīdī vēl nav zināma.

Turklāt atbildētāja, ceļot iebildumus pret prasītājas norādīto atlīdzināmo zaudējumu apmēru, nav iesniegusi pierādījumus, kas apliecinātu aprēķinātā zaudējumu apmēra nepareizību vai nepamatotību.

No atbildētājas paskaidrojuma izriet, ka atbildētājas ieskatā, prasītājas tāme nav noformēta saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.916 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība", kuri izdoti saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 8.panta pirmo daļu, jo uz tāmes nav visi nepieciešami rekvizīti, līdz ar to dokumentam nav juridiska spēka.

Tiesa, izvērtējusi lietā esošo tāmi, nepiekrīt atbildētājas iebildumiem, jo secina, ka tāme satur saskaņā ar Dokumentu juridiskā spēka likuma 8.panta pirmo daļu izdotajos Ministru kabineta 2018.gada 4.septembra noteikumos Nr.558 „Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas kārtība" norādītos rekvizītus, kas ietekmē dokumenta juridisko spēku.

[10] Tiesa atzīst, ka lietā konstatēti visi tiesību teorijā atzītie zaudējumu atlīdzības pienākuma priekšnoteikumi: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā pierādīta atbildētājas neattaisnojamā bezdarbība, neveicot lietus ūdens novadīšanas sistēmas nomaiņu, kā rezultātā prasītājai nodarīti zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā 769,14 *euro*, un atbildētājas attieksme pret likumā noteiktajiem pārvaldnieka pienākumiem, kas ir cēloniskā sakarā ar prasītājai nodarītajiem zaudējumiem.

Tā kā atbildētāja nav izpildījusi likumā noteikto pārvaldnieka pienākumu, tiesa atzīst, ka atbildētāja ir vainojama zaudējumu nodarīšanā apdrošinājuma ņēmējam, kurš saņēmis apdrošināšanas atlīdzību no prasītājas. Savukārt prasītājai ir tiesības šo atlīdzību kā zaudējumus 769,14 *euro* apmērā piedzīt no atbildētājas regresa kārtībā. Līdz ar to no atbildētājas prasītājas labā piedzenami zaudējumi 769,14 *euro* apmērā.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam — proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta. Valsts nodeva par pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas jaunu izskatīšanu lietā, kurā taisīts aizmugurisks spriedums, netiek atlīdzināta.

Tiesa atzīst, ka no atbildētājas par labu prasītājai ir piedzenami tiesas izdevumi – prasītājas samaksātā valsts nodeva par prasību 115,37 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.panta pirmo daļu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starp noteic prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus.

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Tiesa nosaka ERGO Insurance SE Latvijas filiālei tiesības saņemt no atbildētājas likumiskos procentus no visas piedzītās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), pamatojoties uz Civilprocesa likuma 195.panta pirmo daļu un Civillikuma 1765.panta pirmo daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.^{1}pantu atbildētājai nosakāms sprieduma izpildes termiņš desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 97., 190., 194.panta pirmo daļu, 195.panta pirmo daļu, 204.^{1},250.^{25} panta pirmo daļu, 250.^{27}pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu ERGO Insurance SE Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103599913, zaudējumus 769,14 *euro* un tiesas izdevumus 115,37 *euro*, kopā piedzenot 884,51 *euro* (astoņi simti astoņdesmit četri *euro* un 51 cents).

Piedzītās summas samaksa veicama ERGO Insurance SE Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103599913, „Swedbank" AS norēķinu kontā Nr.LV16HABA0551013265255.

Noteikt ERGO Insurance SE Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103599913, tiesības saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos procentus no visas piedzītās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, 2023.gada 2.maija, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2}pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnese A.Kraukle